

Datum
2020-09-30
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2020-9198

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken STK-2020-1077

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utredningens slutsatser och förslag. Det är viktigt att klargöra att utredningen inte fokuserar på den form av samverkan som bedrivs mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen idag. Nämnden vill särskilt lyfta fram att oavsett om de statliga arbetsmarknadspolitiska insatserna bedrivs av privata eller offentliga aktörer så behöver de öka i omfattning för att fler arbetslösa Malmöbor ska få stöd i sitt arbetssökande.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utredningens slutsatser och förslag men vill särskilt belysa följande:

Beskrivning av nuvarande samarbete mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö

Arbetsförmedlingens reformering innebär att staten behåller ansvaret för arbetsmarknadspolitiken men att arbetet med att matcha och rusta arbetssökande mot arbetsmarknaden läggs ut på fristående aktörer. Utredningens uppdrag riktar i huvudsak in sig på att klargöra förutsättningarna för kommuner att leverera arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen. Det är här viktigt att klargöra att Malmö stads samverkan med Arbetsförmedlingen idag inte bygger på en beställar- och utförarmodell där Arbetsförmedlingen beställer och finansierar kommunala arbetsmarknadsinsatser. De kommunala arbetsmarknadsinsatserna genomförs på eget initiativ, är till största delen finansierade med kommunala medel och är uppbyggda som ett komplement till Arbetsförmedlingens insatser. Det är viktigt att betona att samverkan mellan stat och kommun utifrån gemensamma resurser ger andra möjligheter till resultat än ett beställar- och utförarsamarbete. En väl utvecklad modell för samordnad planering mellan

stat och kommun kring enskilda individer är avgörande för att ge en god gemensam myndighetservice.

Samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö är reglerad genom den strategiska överenskommelsen (SÖK). Syftet med SÖK är att få ut bästa möjliga resultat av Malmö stads och Arbetsförmedlingens insatser för att fler Malmöbor ska få arbete och utbildning. Inom ramen för SÖK finns det för närvarande fyra lokala överenskommelser som reglerar samverkan för olika målgrupper och gemensamma insatser. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samverkar även med Arbetsförmedlingen och andra parter kring finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser genom FINSAM i Malmö samt genom gemensamt bedrivna verksamheter och projekt.

Förutsättningarna för Sveriges kommuner skiljer sig åt. I Malmö stad och i kringliggande kommuner kommer sannolikt utbudet av fristående aktörer som vill vara leverantörer åt Arbetsförmedlingen vara stort, men i många kommuner kan tillgången till kommunala aktörer vara avgörande för att det ska kunna erbjudas likvärdiga tjänster för arbetssökande i hela landet. Arbetsmarknads- och socialnämndens fokus ligger i första hand på att erbjuda arbetsmarknadsinsatser för försörjningsstödstagare samt att bidra som part i de etablerade samarbeten som bedrivs och utvecklas inom ramen för den strategiska överenskommelsen mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö (SÖK).

Bedömning av klargjorda kommunala möjligheter att tillhandahålla arbetsmarknadspolitiska insatser och konsekvenser av kommuners medverkan

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på utredningens klargörande av att kommunerna har stöd i lagstiftningen för att agera inom arbetsmarknadsområdet. Det är också bra att kommunernas möjligheter att vara leverantör av arbetsmarknadspolitiska tjänster åt Arbetsförmedlingen har tydliggjorts och att utredaren slår fast att en kommun kan tilldelas kontrakt enligt LOU om det inte finns tillräcklig konkurrens från andra aktörer.

Det är positivt att utredningen har tydliggjort att Arbetsförmedlingen har möjlighet att ingå ett samarbete med en kommun för att uppnå gemensamma mål och att ersättning till kommunen kan ingå i ett sådant samarbete. Det ger stöd för utveckling av den redan befintliga modellen för samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det i utredningen har gjorts en bra beskrivning av tänkbara konsekvenser av att kommuner levererar eller tillhandahåller arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Utredningen belyser på ett tydligt sätt att samtidigt som kommunal medverkan kan ge positiva effekter för utbudet av arbetsmarknadspolitiska insatser, finns det en risk för att fristående aktörers möjligheter att bedriva verksamhet påverkas negativt.

Det är viktigt att tillägga att när en kommun utför tjänster på uppdrag av Arbetsförmedlingen så är det Arbetsförmedlingen som sätter ramarna och definierar målgruppen för samarbetet. Det gör att kommunen som leverantör inte kan göra egna

prioriteringar av till exempel personer från den egna kommunen eller av personer som uppbär försörjningsstöd om inte det framgår av avtalet med Arbetsförmedlingen.

Bedömning av förslagen till att tydliggöra kommunernas befogenheter och förslag för att uppnå likvärdiga förutsättningar

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på utredningens förslag till tydliggörande av kommunernas befogenheter på arbetsmarknadsområdet. Nämnden bedömer också att utredningens förslag för att uppnå så likvärdiga förutsättningar som möjligt mellan kommuner och andra fristående aktörer är bra.

Utredningens förslag att förtydliga LOV samt att reglera samarbeten enligt LOU och Arbetsförmedlingens stöd till kommuner i förordningar är bra, då tydlighet kring förutsättningar underlättar samverkan. Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig också positiv till förslagen att ge en myndighet i uppdrag att ge vägledning om offentliga aktörer som leverantörer och att en statlig myndighet bör följa upp kommunernas medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken.

Bedömning av ekonomiska konsekvenser

Arbetsmarknads- och socialnämndens bedömning är att utredningens slutsatser och förslag inte innebär några ekonomiska konsekvenser för den form av samarbete som bedrivs mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö idag. Däremot skulle det kunna öppnas upp möjligheter till statlig finansiering av kommunal verksamhet genom utredningens tydliggörande av att Arbetsförmedlingen har möjlighet att ingå ett samarbete med en kommun för att uppnå gemensamma mål och att ersättning till kommunen kan ingå i ett sådant samarbete.

Om Malmö stad skulle välja att gå in som leverantör av arbetsmarknadspolitiska tjänster som upphandlats enligt LOU eller i valfrihetssystem enligt LOV enligt den modell som utredningen har belyst, skulle det innebära att dessa tjänster enbart skulle finansieras av statliga medel och skulle behöva bedrivas och redovisas separat från övrig verksamhet. Att bedriva verksamheter som leverantörer åt Arbetsförmedlingen bedöms innebära en större osäkerhet kring den långsiktiga finansieringen av dessa.

Arbetsmarknads- och socialnämndens övriga synpunkter

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att Arbetsförmedlingens reformering och systemet med fristående aktörer kan komma att innebära en utmaning för samverkan kring den enskilda Malmöbon. Särskilt när det finns behov av en hög grad av samverkan mellan exempelvis socialtjänst, arbetsmarknadsinsatser, hälso- och sjukvård m.fl. kan mängden fristående aktörer, tidsavgränsade uppdrag och enskilda Malmöbors byte av aktörer försvåra förutsättningarna för samverkan.

Nämnden konstaterar att en stor andel av de arbetssökande som idag är inskrivna på Arbetsförmedlingen i Malmö inte erbjuds aktiva arbetsmarknadsåtgärder. I juli månad 2020 erbjöds mindre än 10 procent av Malmös öppet arbetslösa eller sökande i program insatser hos fristående aktörer i form av stöd och matchning eller introduktion till arbete. Även om det finns ett stort antal fristående aktörer som vill vara leverantörer till Arbetsförmedlingen i Malmö frågar sig arbetsmarknads- och socialnämnden om tjänsterna som upphandlas enligt LOU eller erbjuds i valfrihetssystem enligt LOV kommer att erbjudas i tillräcklig omfattning i förhållande till behoven hos de arbetssökande i Malmö. Oavsett om de statliga arbetsmarknadspolitiska insatserna bedrivs av privata eller offentliga aktörer så behöver de öka i omfattning för att fler arbetslösa Malmöbor ska få stöd i sitt arbetssökande.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Särskilt yttrande från Sverigedemokraterna.

Särskilt yttrande från Moderaterna och Centerpartiet.

Reservation från Vänsterpartiet.